

Remissvar

Datum
2026-09-21

Ärendenummer
MCF 2026-09482

Ert datum
2026-09-28

Er referens
S2026/01107

Avdelningen för försörjningsberedskap
Enheten för försörjningsanalys (FB-FA)

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Delbetänkande SOU 2026:22: Stärkt läkemedelsförsörjning i samverkan – Nationella åtgärder för fördelning, omfördelning och inköp vid brist

Sammanfattning

Myndigheten för civilt försvar välkomnar förslagen i delbetänkandet om att stärka läkemedelsförsörjning i samverkan. Myndigheten instämmer i utredningens bedömning att samverkan mellan Läkemedelsverket och berörda aktörer bör utgöra utgångspunkten vid hantering av läkemedelsbrister och att frivilliga lösningar ska provas före tvingande åtgärder. Myndigheten understryker även vikten av samordning och samverkan under hela hotskalan avseende läkemedelsförsörjning. Det gäller både inom beredskapssektorn samt med andra berörda aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna

Myndigheten för civilt försvar har tidigare besvarat promemorian *Frivillig fördelning och omfördelning av läkemedel (S2025/01745)*. Myndighetens synpunkter har delvis omhändertagits alternativt besvarats i föreliggande delbetänkande, men myndigheten vill igen betona vikten av att undersöka möjligheten att vidga listade förutsättningar för fördelning och omfördelning.

Formuleringen i delbetänkandet beskriver att Läkemedelsverket ska få fatta beslut om tvingande omfördelning (och fördelning) om samtliga följande förutsättningar är uppfyllda:

Datum
2026-09-21

Ärendenummer
MCF 2026-09482

1) det är brist på läkemedlet (för fördelning gäller även om det är risk för brist), 2) läkemedlet behövs för vård som är nödvändig för människors eller djurs liv och hälsa, och 3) frivilliga åtgärder kan inte antas vara tillräckliga.

Myndigheten för civilt försvar menar att förutsättning 2. ligger i linje med bland annat målet för det civila försvaret i den del som avser skyddet av civilbefolkningen. Till det föreslår myndigheten att skrivningen vidgas för att också omfatta den del av målet som avser säkerställandet av de viktigaste samhällsfunktionerna.

Med tillägget om att hänsyn också bör tas till de viktigaste samhällsfunktionerna, bedömer myndigheten att detta i högre utsträckning kan bidra till en ökad motståndskraft i samhället vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig.¹ Omfördelning kan även i högre utsträckning upprätthålla eller säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna som i sin tur kan skapa större möjligheter till behovsbaserad fördelning geografiskt. En utvidgning förutsätter dock att det är förenligt med Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och annan lagstiftning inom hälso- och sjukvårdsområdet, varför detta bör utredas vidare.

Förslaget tillkommer med anledning av erfarenheter från hanteringen av Covid 19-pandemin där myndigheterna ställdes inför det eventuella behovet av att kunna prioritera vaccinationer. Sådana typer av prioriteringar kan komma att behöva göras såväl i framtiden. Myndigheten för civilt försvar gör därav bedömningen att beslut av fördelning eller omfördelning av tillgängliga vaccindoser eller andra läkemedel även skulle kunna utgöra ingångsvärden för prioritering vid brist eller risk för brist vid liknande händelser.

Berörda aktörer bör samverka för att hantera läkemedelsbrist

Myndigheten för civilt försvar instämmer i att fungerande samverkan i redan etablerade strukturer är en förutsättning inför hanteringen av en bristsituation eller risk för brist. Här vill myndigheten betona vikten av att arbeta med lägesbilder då större eller parallella händelser kan leda till tvärssektoriella behov som är viktiga att förstå för en ändamålsenlig hantering.

¹ Lista med de viktigaste samhällsfunktionerna: Utgångspunkt för att stärka samhällets beredskap (MCF0018, 2026)

Datum
2026-09-21

Ärendenummer
MCF 2026-09482

I detta ärende har Överdirektör Anna Starbrink beslutat. Enhetschef Niklaz Kling har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Johan Dozzi och analytiker Linnéa Fernström Cederholm deltagit.

Anna Starbrink

Niklaz Kling